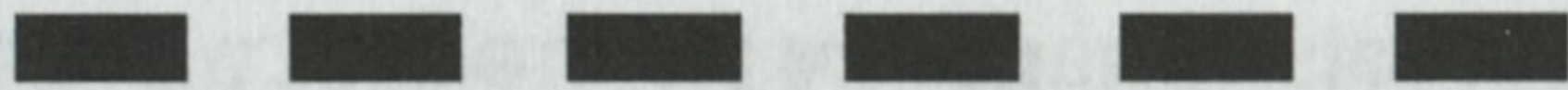

**WIADOMOŚCI
HYDRO-
BIOLOGICZNE***

**XXXI Kongres
Międzynarodowego Towarzystwa Limnologicznego – SIL
(Kapsztad, RPA, 15–20 sierpnia 2010 r.)**

Kongres ten rozpoczął już czwartą dziesiątkę ogólnoswiatowych spotkań limnologicznych. W Afryce został zorganizowany po raz pierwszy, a limnologów zaproszono do Republiki Południowej Afryki – do Kapsztadu, uchodzącego za jedno z najładniejszych miast na świecie. Kongres obradował pod hasłem *First for Africa and South Africa* i zgromadził ok. 400 uczestników (łącznie z osobami towarzyszącymi) z 43 krajów. Jednakże to niespełna 1/3 ogólnej liczby uczestników wcześniejszego XXX Kongresu SIL (*Societas Internationalis Limnologiae*), który odbył się w Ameryce Północnej, w Montrealu. Z listy uczestników, którą obdarowali nas organizatorzy wynikało, że najliczniej reprezentowani byli gospodarze (50 osób, ok. 13% ogólnej liczby uczestników), następnie naukowcy z USA (33) i Niemiec (29). Z Polski udział w Kongresie wzięło 13 osób, które zaprezentowały łącznie osiem wystąpień. Ogólnie, kontynent afrykański reprezentowany był dość skąpo, bo poza naukowcami z RPA pojawiły się jedynie nieliczne osoby z kilku innych krajów (Lesotho, Malawi, Nigeria). Być może dlatego, że względnie mało jest na tym kontynencie ekologów zajmujących się wodami słodkimi, które chronione są, o czym przekonywali gospodarze Kongresu w wielu swoich wystąpieniach, wyjątkowo skutecznymi prawami. Pięciosobowy Lokalny Komitet Organizacyjny zaproponował pięć dni obrad w nowoczesnym międzynarodowym Centrum Kongresowym, położonym niedaleko wybrzeża *Victoria & Albert Waterfront* z widokiem na symbol Kapsztadu – Górę Stołową. Tradycyjnie w trzecim dniu odbyła się śródkongresowa wycieczka, zorganizowana na kilku trasach do wyboru.

Abstrakty organizatorzy przygotowali w wersji elektronicznej, na CD, którą łącznie z innymi materiałami ulokowali w oryginalnej torbie, pozwalającej uczestnikom Kongresu łatwo się rozpoznawać również poza Centrum Kongresowym.

* Biuletyn Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego – nr 194; redagują: Eligiusz Pieczyński i Jan Igor Rybak.

Podczas uroczystej ceremonii otwarcia Kongresu, na generalnym zgromadzeniu Prezydent SIL Brian Moss wręczył trzy medale Naumanna–Thienemanna zasłużonym limnologom. Jednym z wyróżnionych był Profesor Brian Allanson, niezaprzeczalny twórca limnologii w południowej Afryce i mentor wielu zastosowań praktycznych z tej dyscypliny. Profesor otrzymywał gratulacje również jako pierwszy laureat tej nagrody pochodzący z kontynentu afrykańskiego.

Wykład Baldiego wygłosił Bill Lewis z Uniwersytetu Kolorado, przedstawiając zagadnienia dotyczące ogólnoświatowej produkcji jezior, natomiast wykład Kilhama – Robert Sterner z Uniwersytetu Minnesota, koncentrując się na stechiometrii i innych tajemnicach niskiej produktywności Jeziora Górnego, największego pod względem powierzchni słodkowodnego jeziora na świecie. Spośród sześciu plenarnych wystąpień aż cztery zostały przygotowane przez naukowców z południowej Afryki. Omawiano kolejno następujące problemy:

- „Plankton, ryby i człowiek: struktura biotyczna i funkcjonalne interakcje w południowoafrykańskich zbiornikach zaporowych – implikacje dla gospodarowania jakością wód” (Rob Hart, *University of KwaZulu-Natal*, Zambia).
- „Wpływ ograniczonego dopływu wód słodkich na funkcjonowanie ekosystemu estuarium Św. Łucji (południowa Afryka)” (Renzo Perissinoto, *University of KwaZulu-Natal*, Zambia).
- „Dlaczego wahania poziomu wody mają znaczenie?” (Tamar Zohary, *The Kinneret Limnological Laboratory*, Izrael).
- „Woda jako stabilizator: nauka i praktyka na zbiornikach południowej Afryki oraz implikacje dla społecznego i ekonomicznego rozwoju” (Bill Harding, *DH Environmental Consulting*, Zambia).
- „Uczenie się z limnologicznych serii danych: przebój czy mit ekologicznej informatyki” (Fridrich Recknagel, *University of Adelaide*, Australia).
- „Kryzys wody wyzwaniem dla południowej Afryki a rola limnologii” (Peter Ashton, *Natural Resources and the Environment Unit*, Zambia).

W wykładach plenarnych zwracano uwagę na problemy dotyczące zasobów wodnych, słabości i tendencji w zakresie badań i działań na rzecz ochrony wód. Ogólnie, wykłady te tworzyły tło dla wielu innych 20-minutowych wystąpień ustnych, prezentowanych w 16 sesjach (pięć odbywało się równocześnie): Jeziora; Rzeki; Plankton; Zmiany klimatu; Jakość wody; Mikrobiologia; Ryby; Wahania poziomu wody; Mokradła; Wielkie jeziora; Biochemia; Informatyka limnologiczna; Funkcjonowanie ekosystemów; Ochrona; Eutrofizacja; Zawartość lipidów. Cztery pierwsze sesje odbywały się we wszystkich lub w większości dni obrad, pozostałe pojawiały się kolejno z różną liczbą doniesień.

Wśród prowadzących poszczególne sesje nie zabrakło też Polaków. Jednej z nich, poświęconej planktonowi, przewodniczył prof. Z.M. Gliwicz, innej – poświęconej rybam – prof. R. Kornijów. Obydwaj wygłosili w tych sesjach interesujące referaty. Prof. Gliwicz mówił o niskim zagęszczeniu populacji zwierzęcia planktonowego, które służyć może jako coś w rodzaju refugium przed drapieżcą, ponieważ poniżej pewnego krytycznego zagęszczenia ryba przestaje się tym zwierzęciem interesować. Prof. Kornijów mówił o subfosylnych szczątkach ochotkowatych, wykorzystywanych do oceny bazy pokarmowej, jaką stanowią bezkręgowce dla bentosożernych ryb.

Pozostałe dwa polskie referaty wygłosili: prof. K. Szoszkiewicz – na temat zróżnicowania makrofitów w zlewni nizinnego systemu rzeka–jezioro, oraz P. Maszczyk – o idealnym wolnym rozmieszczeniu *Daphnia*, modyfikowanym przez drapieżnictwo.

Uczestnicy Kongresu prezentujący plakaty mogli zawiesić je już w niedzielę 15 sierpnia i pozostawały one na miejscu aż do godzin południowych w piątek 20 sierpnia. Plakatów, jak na światowy Kongres, było niewiele – zaledwie 75. W trzech plakatowych sesjach popołudniowych można je było swobodnie obejrzeć i przedyskutować z autorami, tym bardziej że rozwieszono je w sali, gdzie podawano posiłki i prezentowano ekspozycje. Stwarzało to możliwość dodatkowego z nimi obcowania. Z wyjątkiem ostatniego dnia, dość późno zaczynające się sesje plakatowe nie gromadziły jednak zbyt wielu uczestników.

Wśród plakatów z całego świata nie zabrakło też polskich. Dwa z nich przedstawili autorzy tej relacji (ze współpracownikami) na temat zmienności struktury zbiorowisk fototrofów pod wpływem jakości wody i reżimu świetlnego oraz wpływu wód deszczowych na makrobentos rzeczny. Prof. R. Wiśniewski z Torunia prezentował wyniki inaktywacji fosforu w trzech jeziorach za pomocą specjalnego urządzenia, a profesorowie E. Jurkiewicz-Karnkowska z Siedlec i P. Karnkowski z Warszawy przedstawili zastosowanie baz danych GIS w hydrobiologii, na przykładzie wodnych mięczaków w zbiornikach położonych w dolinie Bugu.

Fascynującym akcentem Kongresu była wycieczka, choć szkoda, że tylko półdniowa (wybraliśmy Przylądek Dobrej Nadziei), a następnego dnia uroczysta kolacja w historycznej osadzie Stellenbosch, urozmaicona występami miejscowych zespołów muzycznych.

Kongres w Kapsztadzie z pewnością upamiętni się również tym, że tu oficjalnie zapoczątkowano wydawanie *Inland Waters* – nowego, recenzowanego czasopisma pod redakcją Johna R. Jonesa, które zastąpi dotychczasowe *Verhandlungen*.

Następny, XXXII już Kongres Międzynarodowego Towarzystwa Limnologicznego odbędzie się na Węgrzech (w Budapeszcie) w roku 2013. W dalszych planach jest spotkanie limnologów we Włoszech (w Turynie).

Na zakończenie trzeba jeszcze wspomnieć o problemach SIL. Na zebraniu narodowych przedstawicieli dyskutowano o zatrważającym tempie ubywania członków tej jakże szacownej międzynarodowej organizacji. Związane jest to głównie z czyszczeniem list przez nowy Zarząd z tzw. martwych dusz, osób nie płacących składek. Aktualną liczbę członków szacuje się na ok. 2 tysiące. Z problemem tym borykamy się niestety również w Polsce. Z kilkunastoosobowej grupy członków do tej pory ciągle jeszcze część nie zapłaciła rocznej składki, mimo że termin już dawno minął. Korzyścią z przynależności do SIL (oprócz prestiżu) jest bezpłatne otrzymywanie wydawnictw (obecnie będzie to elektroniczna wersja nowego czasopisma *Inland Waters*) oraz zniżki w opłacie wpisowego na kongresy. Ponieważ najbliższy kongres w Budapeszcie przyciągnie zapewne wielu limnologów z Polski, namawiamy już teraz do zapisywania się do SIL. Chętnych prosimy o kontakt e-mailowy: rgold@amu.edu.pl.

Elżbieta Szelaǳ-Wasielewska i Ryszard Gołdyn